

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів, обліку і аудиту

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ
до контрольної роботи**

з дисципліни

«БАНКІВСЬКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Харків – 2024

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до друку на засіданні кафедри фінансів, обліку і аудиту 19 квітня 2024 р., протокол № 8.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня заочної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Укладач

доц. К. А. Карачарова

Рецензент

доц. О. Д. Стешенко

ЗМІСТ

Мета і завдання контрольної роботи	4
Вимоги до оформлення та захисту контрольної роботи	4
Теоретична частина	7
Вихідні дані для виконання практичної частини	10
Приклади розв'язання задач	15
Оцінювання контрольної роботи	17
Список літератури	19

Мета і завдання виконання контрольної роботи

Контрольна робота є самостійним, комплексним дослідженням здобувача з метою поглиблення теоретичних знань і практичних навичок з предмету, можливості застосування набутих знань, підготовка до роботи за спеціальністю.

У процесі написання контрольної роботи здобувачі вивчають нормативні та інструктивні документи, рекомендовану літературу. Здобувач повинен продемонструвати вміння опрацьовувати матеріал, формувати підсумки проведеної роботи, визначати необхідні показники.

Мета навчальної дисципліни: формування знань з основ банківської і маркетингової діяльності і вміння користуватись ними при виконанні банківських операцій, пов'язаних з кредитуванням, розрахунками, фінансуванням інвестицій та надання інших послуг.

Основними завданнями навчальної дисципліни є: довести до здобувачів знання про особливості функціонування банківської системи України, задачі та функції НБУ, інструменти грошово-кредитної політики, банківські операції: кредитування, розрахунково-касове обслуговування, інвестиційні операції, валютні, безготівкові, депозитні.

Предметом навчальної дисципліни є менеджмент в банківських установах при проведенні банківських операцій: кредитування, розрахунково-касове обслуговування, інвестиційні операції, валютні, безготівкові, депозитні, менеджмент в кредитних установах.

Вимоги до оформлення контрольної роботи

Основні етапи написання контрольної роботи:

- отримання завдання на контрольну роботу;
- ознайомлення з нормативними та інструктивними документами, рекомендованою літературою;

- під час виконання контрольної роботи керівником проводяться консультації;
- готову контрольну роботу здобувач повинен оформити відповідно до вимог і здати на кафедру;
- керівник перевіряє контрольну роботу протягом трьох днів і оголошує результат;
- при негативному результаті здобувач доопрацьовує контрольну роботу з урахуванням зауважень.

Виконання контрольної роботи здобувачем відбувається на основі лекцій та самостійно опрацьованих відповідних тем дисципліни. На титульному аркуші обов'язково вказується номер варіанта. Кожний варіант контрольної роботи передбачає теоретичне та практичне завдання.

Відповіді на запитання мають бути конкретними та повними. Рішення практичних завдань слід супроводжувати висновками, необхідними розрахунками й поясненнями факту прийняття відповідного рішення.

Наприкінці контрольної роботи здобувач повинен навести перелік використаної літератури, поставити дату виконання роботи та особистий підпис. Необхідно залишити 1-2 чисті аркуші для написання рецензії викладача.

Контрольну роботу друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) з використанням шрифту текстового редактора Word 14 розміру з полуторним міжрядковим інтервалом або 14 розміру з міжрядковим інтервалом 1.

Текст контрольної роботи друкують, залишаючи поля таких розмірів: ліве –30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Здобувач, отримавши контрольну роботу після перевірки, повинен уважно ознайомитися з рецензією, враховуючи зауваження та рекомендації викладача, доопрацювати окремі питання.

Незарахована контрольна робота виконується здобувачем повторно з урахуванням рекомендацій рецензента та подається на кафедру разом із незарахованою роботою на перевірку викладачу.

Контрольна робота має бути зарахована викладачем до дня складання заліку.

У таблиці 1 представлено розподіл теоретичних питань і задач відповідно до варіантів, які призначає викладач.

Таблиця 1 – Розподіл теоретичних питань і задач відповідно до варіантів

Варіант	Теоретичне питання	Задача
1	1, 60	1, 2
2	2, 59	1, 2
3	3, 58	1, 2
4	4, 57	1, 2
5	5, 56	1, 2
6	6, 55	1, 2
7	7, 54	1, 2
8	8, 53	1, 2
9	9, 52	1, 2
10	10, 51	1, 2
11	11, 50	1, 2
12	12, 49	1, 2
13	13, 48	1, 2
14	14, 47	1, 2
15	15, 46	1, 2
16	16, 45	1, 2
17	17, 44	1, 2
18	18, 43	1, 2
19	19, 42	1, 2

Продовження таблиці 1

Варіант	Теоретичне питання	Задача
20	20, 41	1, 2
21	21, 40	1, 2
22	22, 39	1, 2
23	23, 38	1, 2
24	24, 37	1, 2
25	25, 36	1, 2
26	26, 35	1, 2
27	27, 34	1, 2
28	28, 33	1, 2
29	29, 32	1, 2
30	30, 31	1, 2

Теоретична частина

Текст контрольної роботи поділяють на два розділи: теоретичний і практичний.

Таблиця 2 – Розподіл теоретичних питань відповідно до варіантів

Номер	Теоретичне питання
1	Поняття і структура банківської системи України
2	Реєстрація та ліцензування банківської діяльності
3	Банки, їхні види, операції та функції
4	Поняття та класифікація пасивів банку
5	Зміст і порядок формування власного капіталу банку
6	Сутність, форми і методи формування зобов'язань банку
7	Порядок відкриття, ведення та закриття рахунків клієнтів банку
8	Безготівкові розрахунки банків

Продовження таблиці 2

Номер	Теоретичне питання
9	Касові операції банків
10	Організація та контроль готівкового обігу НБУ
11	Міжбанківські розрахунки
12	Поняття кредитів, принципи та правила кредитування
13	Кредитні ризики
14	Вексельні операції банків
15	Інвестиційні операції банків
16	Операції банків із міжнародних розрахунків
17	Поняття та організаційні засади валютних операцій банків
18	Відкриття та ведення валютних рахунків
19	Банківські гарантії та поручительства
20	Лізингові операції банків
21	Факторингові операції банків
22	Оцінювання кредитоспроможності клієнтів банку (юридичні особи)
23	Оцінювання кредитоспроможності клієнтів банку (фізичні особи)
24	Операції з банківськими металами
25	Економічні нормативи банків
26	Сутність і види інвестицій банку в цінні папери
27	Організація розрахунків у системі електронних платежів
28	Формування портфеля цінних паперів банку
29	Центральний банк та його функції
30	Грошово-кредитна політика НБУ
31	Емісія грошей і регулювання готівкового грошового обігу
32	Система резервів покриття банківських ризиків
33	Рейтингові оцінки діяльності банків
34	Структура управління НБУ

Продовження таблиці 2

Номер	Теоретичне питання
35	Доходи і витрати банку, їхня класифікація
36	Фінансова звітність банку: суть і склад
37	Поняття і структура кредитної системи
38	Роль НБУ в обслуговуванні зовнішнього боргу країни
39	Розрахунки з використанням пластикових карток
40	Загальні основи організації безготівкових розрахунків
41	Порядок формування депозитних ресурсів банку
42	Емісійні операції банків
43	Операції банку в іноземній валюті
44	Валютні ризики. Методи управління валютними ризиками
45	Регулювання діяльності банків
46	Організаційна структура та управління банком
47	Характеристика та види нетрадиційних банківських операцій і послуг
48	Банківська система США
49	Банківська система Японії
50	Банківська система Великобританії
51	Банківська система Німеччини
52	Характеристика ресурсів банку
54	Визначення ціни кредиту
55	Операції в іноземній валюті за угодами клієнтів
56	Неторгівельні операції банків в іноземній валюті
57	Вексельні позики
58	Інструменти монетарної політики
59	Кредитні ризики та їхнє страхування
60	Державний контроль за здійсненням банківських операцій

2 Вихідні дані для виконання практичної частини

Задача 1

Вихідні дані для задачі 1 подані у таблиці 4.

Визначити дохід власника депозиту за поточний рік, обчислений за складним відсотком.

Відсотки нараховуються кожний місяць, термін депозиту – один рік.
Заповнити таблицю 3.

Таблиця 3

Період	Кількість днів у місяці відповідно до обраного методу	Сума депозиту	Сума процентів
Січень			
Лютий			
Березень			
Квітень			
Травень			
Червень			
Липень			
Серпень			
Вересень			
Жовтень			
Листопад			
Грудень			
Усього			

Графік нарахування депозитних відсотків

Таблиця 4

Показник	Варіант									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума депозиту, тис. грн	115	160	30	66	130	315	282	363	198	330
Річний депозитний відсоток, %	26	27	25	22	23	24	26	27	25	22
Метод визначення кількості днів	Факт/факт	Факт/360	30/360	Факт/факт	Факт/360	30/360	Факт/факт	Факт/360	30/360	Факт/факт

Продовження таблиці 4

Показник	Варіант									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Сума депозиту, тис. грн	100	95	60	115	160	45	36	22	40	82
Річний депозитний відсоток, %	26	27	25	25	24	27	28	29	22	25
Метод визначення кількості днів	Факт/360	30/360	Факт/факт	30/360	Факт/факт	Факт/360	30/360	Факт/факт	Факт/360	30/360

Продовження таблиці 4

Показник	Варіант									
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Сума депозиту, тис. грн	63	98	42	70	85	80	115	160	219	266
Річний депозитний відсоток, %	24	27	28	29	22	28	28	30	22	20
Метод визначення кількості днів	Факт/факт	Факт/360	30/360	Факт/факт	Факт/360	30/360	30/360	Факт/факт	Факт/360	30/360

Задача 2

Вихідні дані для задачі 2 подані у таблиці 6. Розрахувати вартість активів, зобов'язань і капіталу банку за даними таблиці 6. Заповнити таблицю 5.

Таблиця 5 – Баланс банку

Актив	Зобов'язання
...	...
	Капітал
	...
Баланс	Баланс

Таблиця 6

Показник, млн грн	Варіант									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Статутний капітал	198	310	560	810	610	1210	410	1010	1260	1290
Інші активи	64	91	85	214	74	164	210	84	95	214
Грошові кошти та їхні еквіваленти	31	41,5	25	91	30	90	50	40	131	91
Резервні та інші фонди	795	1187,5	860	795	790	995	895	710	95	800
Цінні папери в портфелі банку на продаж	665	992,5	565	660	755	865	665	465	240	769
Кошти клієнтів	2085	3122,5	2110	1085	2285	2185,5	2385	1485	595	2595
Нерозподілений прибуток	523	779,5	223	525	520	510	530	713	800	513
Кошти в інших банках	44	61	84	278	94	344	144	294	134	244
Кошти банків	53	74,5	43	1058	153	150	160	80	450	50
Основні засоби та нематеріальні активи	310	460	105	310	375	317	210	400	240	260
Цінні папери в портфелі банку до погашення	130	190	237	230	530	430,2	530	135	130	180
Кредити та заборгованість клієнтів	2430	3760	2710	2510	2510	2860,3	2591	2510	2160	3610

Продовження таблиці 6

Показник, млн грн	Варіант									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Статутний капітал	610	1110	1610	1210	1450	610	410	2010	760	1510
Інші активи	172	160	418	138	194,8	310	118	158	61	112
Грошові кошти та їхні еквіваленти	73	40	172	60	106	70	52	70	73,6	155,2
Резервні та інші фонди	1565	1710	1580	1570	1192	1337,5	1580	1410	61	112
Цінні папери в портфелі банку на продаж	1975	1120	1310	1520	1036	992,5	1320	920	148	286
Кошти клієнтів	7235	4200	2160	4560	2620,6	3572,5	2085	2960	361	712
Нерозподілений прибуток	1549	436	1040	1030	700	790	1036	1236	430	850
Кошти в інших банках	112	158	546	178	410,8	211	78	578	84,4	158,8
Кошти банків	143	76	2106	296	178	235	53	150	274	538
Основні засоби та нематеріальні активи	910	200	610	740	378,4	310	610	790	148	36
Цінні папери в портфелі банку до погашення	370	464	450	1050	514,24	790	250	260	82	154
Кредити та заборгованість клієнтів	7510	5410	5010	5010	3440,36	3881,5	5010	5010	1300	2590

Продовження таблиці 6

Показник, млн грн	Варіант									
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Статутний капітал	910	1660	2240	1570	2170	1000	610	640	1610	650
Інші активи	253	235	571,2	176,4	287,2	460	91	86,4	128,4	330
Грошові кошти та їхні еквіваленти	104,5	55	226,8	62	154	100	73	67,2	58	74
Резервні та інші фонди	232,5	2560	2198	2038	1783	2000,25	2365	2512	1130	1426
Цінні папери в портфелі банку на продаж	2957,5	1675	1820	1973	1549	1483,75	1975	2096	738	118
Кошти клієнтів	10847,5	6295	3010	5925	3925,9	5353,75	6422,5	6840	2370	3810
Нерозподілений прибуток	2318,5	649	1442	1346	1000	1180	1549	641,6	990,8	842
Кошти в інших банках	163	232	750,4	228,4	611,2	311,5	112	108,8	464,4	224,4
Кошти банків	209,5	109	2934,4	381,8	262	347,5	74,5	68,8	122	250
Основні засоби та нематеріальні активи	1360	305	840	959	562,6	460	1000	960	634	330
Цінні папери в портфелі банку до погашення	550	691	616	1362	766,36	1180	370	394	210	842
Кредити та заборгованість клієнтів	11260	8110	7000	6510	5140,54	5877,25	7500	8010	4010	4139,6

Приклади розв'язання задач

Визначити дохід власника депозиту за поточний рік, обчислений за складним відсотком. Відсотки нараховуються кожний місяць, термін депозиту – один рік.

Розв'язок

Припустимо, сума депозиту 20 тис. грн, відсоткова ставка 18 %.
Метод визначення кількості днів факт/факт.

Відсотковий дохід за складними відсотками (капіталізація відсотків) визначається у такий спосіб: після закінчення розрахункового періоду на суму вкладу нараховується відсоток і отримана величина приєднується до суми вкладу; у наступному розрахунковому періоді відсоткова ставка застосовується до нової вже збільшеної суми.

Тоді у січні нараховано: $20000 \cdot 0,18 \cdot 30 : 364 = 296,70$ грн;

$20000 + 296,70 = 20296,70$ грн.

У лютому нараховано: $20296,70 \cdot 0,18 \cdot 28 : 364 = 281,03$ грн.

Період	Кількість днів у місяці відповідно до обраного методу	Сума депозиту	Сума процентів
Січень	30	20000	296,70
Лютий	28	20296,70	281,03
Березень	31	20577,73	315,44
Квітень	30	20893,17	309,95
Травень	31	21203,63	325,04
Червень	30	21528,67	319,38
Липень	31	21848,05	334,92
Серпень	31	22182,97	340,05
Вересень	30	22523,02	334,13
Жовтень	31	22857,15	350,39
Листопад	30	23207,54	344,28
Грудень	31	23551,82	361,04
Усього	364	23912,86	3912,86

Розрахувати вартість активів, зобов'язань і капіталу банку припустимо, що дано:

Показник, млн грн	Варіант
Статутний капітал	310
Інші активи	64
Грошові кошти та їхні еквіваленти	31
Резервні та інші фонди	95
Цінні папери в портфелі банку на продаж	665
Кошти клієнтів	2725
Нерозподілений прибуток	533
Кошти в інших банках	144
Кошти банків	103
Основні засоби та нематеріальні активи	360
Цінні папери в портфелі банку до погашення	136
Кредити та заборгованість клієнтів	2510

Розв'язок

Активні операції банків – це фінансові операції з розміщенням коштів з метою отримання доходів. До них належать: надання кредитів і позичок, купівля цінних паперів, вкладення коштів у комерційні проекти, лізингові, факторингові операції тощо.

Пасив балансу характеризує джерела коштів і природу фінансових зв'язків банку.

Баланс банку

Актив	на 31.12.xx р.	Зобов'язання	на 31.12.xx р.
Грошові кошти та їхні еквіваленти	31	Кошти банків	103
Кошти в інших банках		Кошти клієнтів	2725
Кредити та заборгованість клієнтів	2510	Капітал	
Цінні папери в портфелі банку на продаж	665	Статутний капітал	310
Цінні папери в портфелі банку до погашення	136	Резервні та інші фонди	95
Основні засоби та нематеріальні активи	360	Нерозподілений прибуток	533
Інші активи	64		
Баланс	3766	Баланс	3766

Оцінювання контрольної роботи

Найбільша сума балів за виконання контрольної роботи – 60 (таблиця 7). За роботу на практичних заняттях (тестові завдання) найвища сума балів – 40. Загальна можлива сума балів – 100.

Таблиця 7 – Розподіл балів, що присвоюються здобувачам при виконанні контрольної роботи

Теоретична частина				Практична частина			Сума
Повнота відповіді	Посилання на джерела інформації	Оформлення відповідно до вимог	Наявність моделей чи прикладів	Правильність заповнення таблиць	Формування розрахунків з наведенням формул та їх поясненням	Наявність висновків та їхня повнота	
10	5	5	10	10	10	10	
30				30			60

За результатами роботи на практичних заняттях та за виконання контрольної роботи здобувач отримує залік.

Таблиця 8 – Шкала оцінювання в ECTS

Сума балів за всі форми навчальної діяльності	Оцінка в ECTS	Залік
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю доопрацювання
1-34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Лачкова В. М., Лачкова Л. І., Шевчук І. Л. Фінансовий менеджмент у банку : навч. посіб. Харків : Видавець Іванченко І. С., 2017. 179 с.

2 Банківський менеджмент : питання теорії та практики : монографія/ О. А. Криклій, Н. Г. Маслак, О. М. Пожар та ін. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2011. 152 с.

3 Фінансовий менеджмент у банку : навч. посіб. / за ред. І. Г. Сокиринської, Т. О. Журавльової. Дніпропетровськ : Пороги, 2016. 192 с.

4 Тарасевич Н. В. Фінансовий менеджмент у банках : навч. посіб. для студ. 5 курсу всіх форм навч. спец. «Банківська справа» Одеса : ОДЕУ; Ротапринт, 2008. 182 с.

5 Банківський менеджмент : підручник / за ред. О. А. Кириченка, В. І. Міщенко. Київ : Знання, 2005. 832 с.

6 Банківська справа : підручник / І. О. Лютий, А. С. Криклій, В. І. Міщенко та ін. ; за заг. ред. І. О. Лютого. Київ : Видавн.-поліграфіч. Центр «Київський Університет», 2009. 384 с.

7 Череп А. В. Андросова О. Ф. Банківські операції : навч. посіб. Київ : Кондор, 2008. 410 с.

8 Версаль Н. І. Фінансовий менеджмент у банку : практикум. Київ : ЦП «Компринт», 2015. 144 с.

9 Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент у банку : підручник. Вид. 3-тє, доп. і перероб. Київ : КНЕУ, 2012. 338 с.

10 Система ризик-менеджменту в банках : теоретичні та методологічні аспекти : монографія / за ред. В. В. Коваленко. Одеса : ОНЕУ, 2017. 304 с.

11 Управління банківською інвестиційною діяльністю : монографія / за ред. С. К. Реверчука. Львів : Тріада плюс, 2007. 194 с.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ
до контрольної роботи
з дисципліни
«БАНКІВСЬКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Відповідальний за випуск Карачарова К. А.

Підписано до друку 03.06.2024 р.
Умовн. друк. арк. 1,25. Тираж . Замовлення № .
Видавець та виготовлювач Український державний університет залізничного
транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха,7.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018